

VÄESTÖN RAVITSEMUKSEN ARVIOINTI JA SEURANTA	Käsittely/muutos tekstissä
<p>Kommentit</p> <p>Savonia AMK: Ruokavalioindeksi (Healthy Diet Index) mainitaan viime vuonna julkaistussa Ravitsemushoitosuosituksessa (s. 20 ja s. 66) ruoankäytön arvioinnin menetelmänä. Voisiko Ruokavalioindeksi nostaa myös ravitsemussuosituksiin esim. kappaleeseen TERVEELLISEN JA KESTÄVÄN RAVITSEMUKSEN EDISTÄMISEN TYÖKALUJA (s. 41, rivi 20 allaan)? Jallinoja: s. 40. Ravitsemusseurannan mainitseminen tässä on erittäin tärkeää. Samassa yhteydessä voisi mainita, että on tärkeää tutkia ruokakulttuuria, sen "heikkoja signaaleja" eri väestöryhmissä; terveellisen ja kestävä ylösemisen esteitä, ja eri ruokien merkityksiä, mielikuvia. Ravitsemusta ja ruokavalintoja koskevan seurantadatan ja fokusoidun laadullisten aineistojen yhteistyöllä on mahdollista pureutua ravitsemuksen ongelma-kohtiin ja selvittää, miten ongelmallista syömistä voisi muuttaa. s.41, rivi 22: Rivillä on joko ylimääräinen "ja" tai virke loppuu kesken. s.41, rivi 23–24: Sanan "toteuttamista" sijaan lauseessa varmaankin haetaan tavoitteiden "toteutumista", sillä harvoin puhutaan tavoitteiden toteuttamisesta. Sydänliitto: s. 41, r 22: lause loppuu kesken</p>	<p>Lisätty teksti: "Terveystieteiden ammattilaisille suunnattu työkalu ja ravitsemusohjauksessa käytettävä seurantamenetelmä on käsitelty Ravitsemushoitosuosituksessa ja Ikäntyneiden ruokasuosituksessa. Osa niistä soveltuu myös yksilöiden itsehoitoon tueksi ja omien ruokatuotosten arviointiin (esim. Ravitsemusnavigaattori)."</p> <p>Lisätty teksti: "Myös laadullisiin menetelmiin kerättävä tieto eri väestöryhmien terveellisen ja kestävä ylösemisen esteistä sekä ruokaan liittyvistä arvoista ja asenteista on tärkeää väestön ravitsemuksen parantamisessa". Ylimääräinen ja poistettu tekstistä</p> <p>Korjattu ehdotuksen mukaisesti Ylimääräinen ja poistettu tekstistä</p>
<p>s. 41, terveellisen ja kestävä ravitsemuksen edistämisen työkaluja kappale. Yksilöt tarvitsisivat myös työkaluja, joilla voisi arvioida oman ruokavaliota. Myös terveydenhuollon henkilöstö, jotka eivät ole ravitsemuksen asiantuntijoita (mm. hoitajat, lääkärit) tarvitsisivat yksinkertaisia työkaluja ruokavaliota laadun arviointiin. Voisiko tähän liittyen mainita esim. ruokavalioindeksiin ja siihen pohjautuvat digisovellukset? (Maria Lankinen)</p> <p>Mara: s. 41 r. 11 Tekstin mukaan hävikkiä tulee seurata erityisesti joukkoruokailussa. Ruokapalvelutoimijat ovatkin jo pitkälti sitoutuneet hävikin mittaamiseen ja vähentämiseen sen lisäksi, että jätelaki velvoittaa kirjankäytön elintarvikkeille. Kotitaloudet tuottavat kuitenkin merkittävästi enemmän elintarvikkeitä ja ruokahävikkiä kuin muut elintarvikkeiden osat. Lukuun mukaan kotitalouksien osuus ruokahävikistä oli 38 % vuonna 2021: niiden osuus oli noussut vuoteen 2020 verrattuna, ravitsemispalvelujen osuus sen sijaan hieman laskenut. Ravitsemispalveluissa merkittävä osa ruokahävikistä on asiakkaiden tuottamaa lautasjäätettä; osuus vaihtelee toimintatyyppittäin. Olisi tärkeää edistää sellaista asenneilmapiiriä, jossa kuluttajat saataisiin mukaan hävikin vähentämiseen nykyistä enemmän. ETL:s. 40, r. 6: On huolestuttavaa, että suositukset nojaavat vanhaan tietoon suomalaisten ruuan kulutuksesta. Edellinen aineisto on kovin vanha, eikä välttämättä enää heijasta suomalaisten nykyistä ruoankäyttöä ja ravitsemustilaa osuvasti ja tarkasti. On ensiarvoisen tärkeää, että FinRavintu-tutkimus tehdään mahdollisimman pian ja että sen tulokset huomioidaan myös matkan varrella ennen seuraavien suositusten laadintaa. Myös lasten ja nuorten ruoankulutuksen seurantaan on syytä löytää resurssia. ETL: s. 40, r. 33: ETL on täysin samaa mieltä luotettavan, kattavan ja ajantasaisen tiedon välttämättömyydestä väestön ravitsemuksesta. Vanhan väestötason datan käyttö uusien suositusten taustalla on huolestuttavaa.</p>	<p>Lisätty teksti: "Terveystieteiden ammattilaisille suunnattu työkalu ja ravitsemusohjauksessa käytettävä seurantamenetelmä on käsitelty Ravitsemushoitosuosituksessa ja Ikäntyneiden ruokasuosituksessa. Osa niistä soveltuu myös yksilöiden itsehoitoon tueksi ja omien ruokatuotosten arviointiin (esim. Ravitsemusnavigaattori)."</p> <p>Kiitos kommentista</p> <p>Suosituksissa viitataan mahdollisimman tarkasti uusimpaan saatavilla olevaan tutkimusnäyttöön. Valttavasti vuoden 2017 jälkeen ei ole tehty edustavaa tutkimusta aikuisväestön ravinnon- tai ruoansainnasta Suomessa.</p> <p>Kiitos kommentista</p> <p>Lisätty teksti: "Terveystieteiden ammattilaisille suunnattu työkalu ja ravitsemusohjauksessa käytettävä seurantamenetelmä on käsitelty Ravitsemushoitosuosituksessa ja Ikäntyneiden ruokasuosituksessa. Osa niistä soveltuu myös yksilöiden itsehoitoon tueksi ja omien ruokatuotosten arviointiin (esim. Ravitsemusnavigaattori)."</p>
<p>KA UEF, THL: s. 40, kohta "Ravitsemusseurannan menetelmät ja haasteet" Tässä olisi tärkeä korostaa, että tarvitsemme myös säännöllistä väestötason seuranta. Nyt suosituksissa käytetään v. 2017 Finterveystieteen aineistoa, mikä voi olla jo vanhentunutta tietoa. Mielestäni tässä voisi nostaa, että on mahdollistettava THL:n ravitsemusseuranta myös jatkossa.</p>	<p>Kiitos tärkeästä kommentista. Säännöllisen ravitsemusseurannan tarve ilmenee kappaleen seuraavasta lauseesta: "Luotettava, kattava ja ajantasainen tieto väestön ravitsemuksesta edellyttää säännöllistä tutkimustietoa kaikista väestöryhmistä. Kansallisesti edustavan ravitsemusseurannan toteuttamiseen tarvitaan henkilöresurssia, luotettaviksi osoitettuja menetelmiä sekä jatkuvuutta rahoitukseen, jonka turvaaminen on osoittautunut entistä haasteellisemmaksi."</p>
<p>KA UEF, THL: s. 40, 33-37. Tähän voisi lisätä, että ravitsemus tulisi saada osaksi erilaista elintapatedion keruuta esimerkiksi sote-palveluissa, biopankeissa ja kuntien palveluissa. Sitä tietoa ravitsemuksesta alkaisi kerääntyä myös rekistereihin ja sen avulla voisi toteuttaa myös ravitsemuksen seuranta.</p>	<p>Kiitos tärkeästä kommentista. On ilman muuta selvää, että uusia tiedonkeruutapoja ja tietolähteitä tulisi kehittää ja hyödyntää entistä enemmän kansallista ravitsemusseuranta täydentävänä tietona. Tällä hetkellä tietoa ei kerätä kattavasti ja tiedon taso poikkeaa esim. kansallisen ravitsemusseurannan tasosta (ml. edustavus). Lisätty lause: " Sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä kunnissa kerättävissä oleva tieto elintavoista ja ruokatuotuksista voi tulevaisuudessa tarjota täydentävää tietoa kansalliseen ravitsemusseurantaan."</p>
<p>KA UEF, THL: s. 40, rivit 30-32, lisäksi ravitsemusseurantaan myös lyhyet ruoankäytön seurantamenetelmät (diät screenerit), joita voisi myös hyödyntää ruoankäytön seurannassa.</p>	<p>Seurantamenetelmät ovat tätänykyä käytössä terveydenhuollossa asiakastyössä, mutta niitä on kokonaisuudessaan hyödynnetty vähemmän väestötason tutkimuksessa. Seurantamenetelmien potentiaali väestötason tiedon keräämiseksi on kuitenkin tunnistettu. Lisätty tekstiin "...ja seurantamenetelmillä".</p>
<p>KA UEF, THL: s. 41, rivi 20, lisäksi työkaluiksi myös yksilölliset ruokavaliota laadun seurantamenetelmät. Tähän voisi lisätä työkaluiksi esimerkiksi Ruokavalioindeksi ja laittaa linkin: https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/pohdi-ja-testaa/arviointi-ruokavalios-laatua-ruokavalioindeksillä ja www.ravitsemusnavigaattori.fi (aukeaa syksyllä 2024). Ruokavalioindeksi pohjautuu julkaisuun Lindström J et al. Formation and validation of the Healthy Diet Index (HDI) for evaluation of diet quality in health care. International Journal of Environmental Research and Public Health 18: 362, 2021.Tähän voi nostaa myös muita mahdollisia kotimaisia ruokavaliota laadun seurantamenetelmiä.</p>	<p>Lisätty teksti: "Terveystieteiden ammattilaisille suunnattu työkalu ja ravitsemusohjauksessa käytettävä seurantamenetelmä on käsitelty Ravitsemushoitosuosituksessa ja Ikäntyneiden ruokasuosituksessa. Osa niistä soveltuu myös yksilöiden itsehoitoon tueksi ja omien ruokatuotosten arviointiin (esim. Ravitsemusnavigaattori)."</p>
<p>KA UEF, THL: s. 42, rivi 11, "kehitetään arvioinnin ja seurannan menetelmiä": voisiko lisätä, että otetaan käyttöön?</p>	<p>Korjattu ehdotuksen mukaisesti</p>
<p>Terve Paino ry: "Seuranta": Kansanravitsemuksen seuranta, josta Suomessa on hyvät perinteet, on erittäin tärkeää. Olisi välttämätöntä, että seurannan resurssit voidaan turvata myös jatkossa ja että suunniteltu nuorten ravitsemusseurannan tutkimus saadaan hyvin toteutettua. Sen lisäksi tarvittaisiin välttämättä ajantasaista seurantaan kansanterveyteen ja lihavuuteen vaikuttavien elintarvikkeiden kulutuksesta ja erityisesti niiden koostumusmuutoksista. Ravitsemuskasvatukseen sijaan elintarvikkeiden koostumusmuutokset ("reformulaatio") on kansanravitsemuksen edistämisen ja lihavuuden torjunnan ylivoimaisesti vaikuttavin muoto. Seurannan suhteen on tärkeää luoda myös järjestelmä, jolla seurataan esitettyjen toimenpiteiden toteutumista.</p> <p>Arja Lyytikäinen: s. 41, rivi 22, ja sana pois</p>	<p>Kiitos kommentista Korjattu ehdotuksen mukaisesti</p>
<p>Carina Kronberg-Kippilä: Kappale "Väestön ravitsemuksen ja ympäristövaikutusten seuranta ja arviointi", s. 40: Hieno, että ravitsemusseurannan ulottaminen lapsiin, nuoriin, raskaana oleviin ja imettäviin naisiin sekä lääkärin ja kirjattu kansallisesti tärkeäksi tavoitteeksi suositukseen. Toivottavasti tämä seuranta toteutuu pian.</p>	<p>Kiitos kommentista</p>
<p>Carina Kronberg-Kippilä: Kappale "Terveellisen ja kestävä ravitsemuksen edistämisen työkaluja", s. 41: Voisiko tässä myös nostaa esim. ravitsemustilaa liittyvää seurantaa (esim. vajaaravitsemusriskin seuloimista NRS2002, MNA, MUST- ja STRONGKids-menetelmillä)? (Lähde esim.: VRN & THL. Ravitsemushoitosuositus. Ohjeus 3/2023.) Hansel: s. 41 r. 21 Pitäisikö tähän kappaleeseen viitata Ruokapalvelu kappaleen toimenpiteissä? Hansel: s. 41 r. 22 Lause jää kesken. Hansel: s. 41 r. 34 yrityksille, yhteisöille ja kunnille. Hansel: s. 42 r. 8 Kuka, mikä taho, miten ja milloin valvoo näitä toimenpiteitä? Hansel: s. 42 r. 12 Missä? Hyvinvointialueilla ja kunnissa?</p>	<p>Nämä ovat kattavasti esillä Ravitsemushoitosuosituksessa ja osittain (MNA, MUST) ikäntyneiden suosituksessa. Ei muutosta tekstiin Viitattu Ruokapalvelun kappaleeseen Korjattu Lisätty kunnille Toimenpide-ehdotuksia muokattu Asia liittyi suositukseen jalkauttamiseen, ei muutosta tekstissä</p>
<p>Outi Nuutinen: Sivu 40, rivit 25-32 luotettavia ja validoituja ruokavaliota/ruoankäytön mittausmenetelmiä ovat frekvenssimenetelmät, ruokavaliota laatuindeksit, joista aikuisille Suomessa on kehitetty kaksikin laatuindeksiä Johanna Mäkelän ja työtovereidensa kehittämänä ruoankäyttötutkimusmenetelmiä ravintoaineiden saantisuositukselle mukaan ottaen monimutkaisia tilastomenetelmiä hyödyntäen sekä THL:stä Jaana Lindström ja työtovereidensa kehittämä samaa periaatetta käyttäen ruokavaliota laatuindeksi, jonka käyttöä tutkitaan nyt par aikaa Itä-Suomen yliopiston ja THL:n yhteistyönä. Ella Kiviniemi ym. julkaisivat alakuulukaisten lasten ruokavaliota laatuindeksin Turun ja Itä-Suomen yliopiston yhteistyönä minä tutkimusyhteistyökijana v. 2021. Euroopassa ja Yhdysvalloissa on useita tieteellisissä julkaisuissa saatavana olevia lasten ruokavaliota laatuindeksejä, mutta Suomesta ne puuttuvat lukuun ottamatta tätä yhtä edellä mainittua. Meillä Suomessa ruokavaliota laatuindeksiä tutkijoita on aivan liian vähän, siksi pitkäaikaisseuranta puuttuu ja ravitsemustutkimus on ajettu melkein alas... Outi Nuutinen: ruoka-allergian allergian selvityksessä lapsilla ruokapäiväkirjat ovat tarpeen, mutta muuten vanhempia kuormittavina turhia; sitä varten on olemassa muut menetelmät Ks. ylempi kommentti lasten ruokavaliota laatuindekseistä. Rivi 36 tulee sanan paikalle termiksi ON PERUSTELTU - sain tästä suosituksen juuri suomen kielten yliopistonlehtori Itä-Suomen yliopistossa. Rivit 18-37 tekstiä voinee vietiä tiivistävä ydinasiat sanoen! Lukieksani huomasin päällekkäisyyttä ja siksi toistoa on perusteltua poistaa.</p>	<p>Kiitos kommentista Ei muutosta tekstiin Kielentarkastukseen Oikoluukuun/Kielentarkastukseen</p>